

نگاهی به تحولات ارتباطات

■ استفاده از کبوترهای نامه‌بر

■ فعال شدن چاپارها

■ تشکیل ادارات پست و فعال شدن پستی‌ها

■ ارتباطات با موریس و تلگراف

■ اختراع تلفن

■ ظهور فناوری تلفن همراه

■ اینترنت و راه افتادن پست الکترونیک و شبکه‌های اجتماعی

ای نامه که می‌روی به سوی

حتی امروز هم که همه چیزهای ما مجازی و الکترونیک شده و با پست الکترونیک با یکدیگر نامه رد و بدل می‌کنیم، دریافت یک نامه کاغذی از صندوق پستی می‌تواند هیجان انگیز و جذاب باشد!

با وجود این اگر می‌خواهید بدانید اهمیت پست و رساندن نامه یک مادر به فرزند یا فرزندی به مادر، نامه‌های عاشقانه دودلداده به یکدیگر یا رد

مریم زاهدی

خبرنگار چار دیواری

مکت

صرفه جویی در ۳۰۰۰ سفر

پست، کهن‌ترین و گسترده‌ترین نوع ابزار ارتباطی بین مردم یک کشور با ساکنان دیگر سرزمین‌ها و مناطق جهان است. هر پستی از انجام ۳۰۰۰ سفر جلوگیری می‌کند که هر سفر افزون بر هزینه، پیامدهای دیگری چون اتلاف وقت، فشارهای عصبی و روحی، آلودگی هوا و انواع خسارت‌های احتمالی مالی و جانی را نیز به همراه دارد. اینجاست که اهمیت کار پست و پستی بیش از پیش مشخص می‌شود. از سال ۱۸۷۴ در ۱۹ اکتبر با پیشنهاد کشور آلمان دوره‌ای برای توافقات پستی و هماهنگی با حضور چند کشور ایجاد شد. بعد از چهار سال و با پیوستن اغلب کشورهای جهان به این توافق، نام آن را اتحادیه جهانی پست گذاشتند. در سال ۱۹۶۹ این اتحادیه تکمیل شد و تصمیم گرفتند هر ساله ۱۹ اکتبر را روز جهانی پست بنامند. در حال حاضر بیشتر از ۱۷۰ کشور به این اتحادیه پیوسته‌اند. اتحادیه جهانی پست از نظر قدمت و سابقه دومین سازمان بین‌المللی جهانی محسوب می‌شود. سال ۱۸۷۸ عنوان اتحادیه عمومی پست‌ها به اتحادیه جهانی پست تبدیل شد. هدف این اتحادیه کمک به سازماندهی و بهبود بخشیدن خدمات پستی در سطح بین‌المللی است. مقر اصلی اتحادیه در برن سوئیس است.

صندوق‌های پست الکترونیک جایگزین

هنوز هم صندوق‌های پستی را جسته‌گریخته می‌توان در گوشه و کنار شهرها و خیابان‌ها مشاهده کرد. جعبه‌های پستی خانه‌ها هنوز هم گاهی وقت‌ها نامه‌ها یا مجلات و بسته‌های پستی را دریافت می‌کند. همچنان که هنوز هم گاهی وقت‌ها پستی در خانه‌مان را می‌زند و بسته یا مرسوله پستی حاوی گواهی‌نامه رانندگی، کارت ملی، یک سند یا کالای خریداری شده از فضای مجازی و اقلامی از این قبیل را تحویل ما می‌دهد اما حالا شاید کمتر کسی باشد که هنوز وقتی دلتنگ عزیزی می‌شود، دست به قلم شده و نامه‌ای روی کاغذ بنویسد، داخل پاکت گذاشته، تمبری بر پشت آن بزند و تحویل پست دهد. شاید دیگر ادارات پست به صندوق‌های پست سال به سال هم مراجعه نکنند. حالا خیلی وقت است فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی یا پست الکترونیک و ایمیل، جای نامه‌های کاغذی را گرفته‌اند. صندوق‌های پستی دیگر کمتر چشم‌های منتظر به دریافت نام و نشان و نامه‌ای از عزیزی را می‌بینند و می‌پایند. هر چند برای آنهایی که تجربه‌اش را دارند، ملموس است که هیچ چیز حال و هوای یک نامه کاغذی با دستخط عزیزان مان را نخواهد گرفت. با وجود این چاره‌ای نداریم جز این که ما هم پا به پای پیشرفت علم و تکنولوژی حرکت کنیم.

نگاه

سابقه پست در ایران

چاپار؛ نخستین سیستم پستی ایران است. پست در ایران از قدمتی طولانی برخوردار است. فعالیت‌های پستی در کشورمان، قدمتی ۳۰۰۰ ساله دارد و حتی برخی از مورخان، ایرانیان را مبتکر ارتباط پستی می‌دانند.

اولین سیستم پستی توسط ایرانیان ۳۰۰۰ سال پیش با عنوان «چاپار» به وجود آمد. ایرانیان این تشکیلات اداری را بنیان‌گذاری و سازماندهی کردند تا برای تمام امور ارتباطی کشورمان ایران از آن استفاده شود. در اصل چاپارخانه‌هایی از معروف‌ترین و مهم‌ترین

تشکیلات اداری هخامنشیان بودند. چاپارخانه‌ها ارتباط دائمی بین مراکز و ایالات مهم کشور را حفظ می‌کردند. داریوش هخامنشی یکی از پادشاهانی بود که نظام ارتباطی را در کشور پهناور ایران سامان بخشید. به دستور داریوش جاده‌های طویلی در ایران ساخته شد که مهم‌ترین آنها به «راه شاهی» معروف بود. این جاده ۲۴۰۰ کیلومتر مسافت داشت که در هر ۲۴ کیلومتر چاپارخانه‌ای با چاپک سواران و اسب‌های تازه نفس قرار داشت. داریوش بزرگ در مورد چاپک سواران دولتی خود یک سخن معروف دارد: «نه برف، نه باران، نه گرما و نه تاریکی شب نمی‌تواند پیک‌های

تندرو را از حرکت بازدارد». امروزه این جمله در سر در ساختمان اداره پست نیویورک دیده می‌شود. سال ۱۲۹۷ ه. ق. ناصرالدین شاه دستور داد مؤسسه پست آن روز به وزارت تبدیل شود و اداره آن را به امین‌الملک، وزیر وظایف و رئیس دارالشوراسپرد. پس از صدارت امیرکبیر، تحولات تازه‌ای در پست کشور صورت گرفت، فعالیت پستی کشورهای استعمارگر تعطیل شد و پیک‌های پست ایران با نظم و نظامی تازه که امیرکبیر ایجاد کرده بود با سرعت و دقت بسیار، امور مراسلاتی را انجام می‌دادند.